

TÜRKİYE'NİN "İTHAL İLAÇ" FATURASI KABARIK

Son 5 yılda ithal ilaca ödenen tutar 23,5 milyar dolara ulaşırken, bu rakam Türkiye'nin bazı mega projelerinin maliyetlerini geride bırakıyor.

ŞAHİN OKTAY

Akılci ilaç kullanımının sağlanması ve ilaç ihtiyacının yerli kaynaklardan karşılanması konusunda önemli adımlar atan Türkiye'nin geçen yılki eczacılık ürünleri ithalatı yüzde 5,5'lik artışla 4,7 milyar dolar oldu. Böylece, son 5 yılda ithal ilaç için ödenen tutar 23,5 milyar dolara ulaşırken, bu rakam ülkenin bazı mega projelerinin maliyetlerini geride bıraktı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, ilaç ihracatı son 5 yıllık dönemde istikrarlı bir şekilde artış gösterirken, ithalat ise dalgalı bir seyir izledi. Eczacılık ürünleri ihracatı 2010-2014 döneminde yüzde 40'lık artışla 856 milyon dolara ulaşsa da ithalatın sadece yüzde 18'lik kısmını karşılıyor.

Türkiye'nin 2010'da 4,8 milyar dolar olan ilaç ithalatı 2011'de 5 milyar dolara yükselirken, 2012'de 4,3 milyar dolara geriledi. 2013'te 4,5 milyar dolar olan eczacılık ürünleri ithalatı, 2014'te yüzde 5,5'lik artışla 4 milyar 743 milyon 488 bin dolara çıktı. Böylece, 5 yıllık ilaç ithalat faturası 23,5 milyar dolar olarak gerçekleşti.

İthal edilen ilaçlar için son 5 yılda ödenen meblağ, Türkiye açısından önemli bazı projelerin maliyetleri ile karşılaştırıldığında da ilginç sonuçlar ortaya çıkıyor. Buna göre, 5 yıllık dönemde ithal ilaca aktarılan kaynakla 1 Sinop Nükleer Santrali, 2 İstanbul'a yapılan 3. havalimanı, 4 Marmaray, 6 Yavuz Sultan Selim Köprüsü Projesi gerçekleştirilebiliyor.

- En fazla ithalat Almanya'dan

Yurt dışından satın alınan ilaçlara ödenen meblağın 4,1 milyar dolarına denk gelen yüzde 87'lik kısmını tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan dozlandırılmış ilaçlar ile insan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin ve benzeri ürünler oluşturdu.

Bu dönemde 97 ülkeden eczacılık ürünü satın alan Türkiye'nin en fazla ödeme yaptığı ülke 885 milyon 792 bin dolarla Almanya olurken, bunu 601 milyon 295 bin dolarla ABD, 450 milyon 518 bin dolarla Fransa, 429 milyon dolarla İsviçre, 328 milyon 205 bin dolarla İtalya takip etti.

Türk ilaç endüstrisinin geçen yılki başlıca ihracat pazarları ise Güney Kore, İsviçre, Almanya, Irak, İran, Rusya, ABD ve Azerbaycan olarak sıralandı.

- "Düşük fiyat uygulamaları ihracatçıyı zorluyor"

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası (İEİS) Genel Sekreteri Turgut Tokgöz, AA muhabirine yaptığı açıklamada, Türkiye'de ilaç fiyatlandırma sisteminin 2004 yılına kadar maliyet-kar esasına dayanırken bu tarihten itibaren referans fiyat uygulamasına geçildiğini söyledi.

Avrupa Birliği (AB) uyum kriterleri çerçevesinde çıkartılan yönetmelik kapsamında ilaç fiyatları belirlenirken ilaçların en ucuz olduğu 5 AB ülkesindeki fiyatların baz alındığını aktaran Tokgöz, ilaçlar bu 5 ülkeden hangisinde daha ucuzsa Türkiye'de de o fiyatın referans alındığını kaydetti.

Tokgöz, bu politikaların yanı sıra SGK'ya uygulanan iskontolarla birlikte dünyadaki en ucuz ilaç fiyatlarının Türkiye'de oluştuğunu vurgulayarak, "Türkiye'de uygulanan düşük fiyat politikaları, ihracat hızının azalmasında rol oynayan önemli faktörlerden birisidir. İhracat pazarlarındaki **sağlık** otoritelerinin kendi ülkelerinde de bu düşük fiyatları uygulatmak istemesi ilaç endüstrisinin dış pazarlarda etkin pazarlama yapmasını engellemektedir. Bu durumda üreticiler, üretim imkanı bulunan ihracat pazarlarında daha yüksek fiyat alabilmek adına fason üretim yaptırmayı tercih etmektedir" değerlendirmesinde bulundu.

- "Türkiye'de üretilen birçok ürünün eşdeğeri ithal ediliyor"

"Düşük fiyat uygulamaları, ilaç ithalatındaki büyümenin hızlanmasında en önemli etkenlerden biri" iddiasında bulunan Tokgöz, "Bu ortamda birçok yeni ürün ülkemizde ruhsatlandırılmamakta ve pazara sunulmamaktadır. Gerektiğinde bu ürünler Türk Eczacıları Birliği (TEB) aracılığıyla ithal edilmektedir. TEB, bu ürünleri üretici değil depocu fiyatı üzerinden ve iskontosuz olarak ithal ettiği için ithalat daha yüksek fiyatlarla yapılmaktadır" ifadesini kullandı.

Tokgöz, Kalkınma Bakanlığı'nca geçen yılın kasım ayında "Onuncu Kalkınma Planı" çerçevesinde "**Sağlık** Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm Eylem Programı"nın açıklandığını hatırlatarak, sözlerini şöyle tamamladı:

"Bu eylem planları yurt içi ilaç ihtiyacının değer olarak yüzde 60'ının yerli üretimle karşılanması, ithal ürünlerin yerli eşdeğeri varsa ürünün tedarikinde gerekli güvencenin alınması kaydıyla ithal ürünlerin geri ödeme listesinden çıkarılması gibi önemli hedef ve kararlar içermektedir. Ancak henüz bu konularda adım atılmamıştır. Dolayısıyla, Türkiye'de imal edilen birçok ürünün aynı zamanda ithalatının da devam etmesinden ötürü gereksiz bir ithalat hacmi oluşmaktadır. Yeni önlemler alınmadan 2015'te ithalatın gerilemesi beklenmediği gibi ihracatın ancak tek haneli büyüme göstereceğini tahmin ediyoruz."

Türkiye'nin son 5 yıla ilişkin ilaç ihracat-ithalat gelişimi şöyle :

Yıl	İhracat (Bin \$)	İthalat (Bin \$)	İhracat/İthalat (%)
2010	611.956	4.786.695	12,8
2011	620.383	5.092.960	12,2
2012	720.090	4.353.517	16,5
2013	817.663	4.497.956	18,2
2014	855.728	4.743.488	18,0